

ELAK SALATZEN DU EAEko UDALETXE ETA FORU ALDUNDIETAN 3.400

LANPOSTU SUNTSITU DIRELA ETA PREKARIETATEA AREAGOTZEN ARI DELA

Prekarietatea ikusarazi eta desagertarazteko kanpainaren barruan, ondoko alternatibak planteatzen ditu: Suntsituriko enplegua berreskuratu, instituzioetan behin behinekotasunarekin eta azpikontratetako prekarietatearekin bukatu eta negoziazio kolektiborako eskubidea berreskuratu.

1.- SARRERA

Zerbitzu publikoak desmuntatu eta pribatizatzeko, gizartearen onespina bilatu behar da; eta horretarako, funtzionarioak estigmatizatzea oso baliagarria da. Bide horretatik funtzionario pribilegiatuaren estereotipoa sortu dute. Ez dute esango, ordea, zerbitzu publikoak gizartearentzako oinarritzko zerbitzuak direla (gizarte-prestazioak, osasuna, hezkuntza...), eta nekearen nekez konkistatu zirela kapitalismoaren negozio-atzaparretatik. Horretarako sortu zen enplegatu publikoaren figura: gizarte osoari zerbitzu publikoak bermatzeko; berdintasunez, objektibotasunez, inpartzialtasunez eta independentziaz, gizabanakoen eta alderdien interesekiko. Horregatik, zerbitzu publikoen aurkako eraso horretan, zeharka ekitea erabaki dute, eta zerbitzuko lan-baldintzak lohituz eta prekarizatuz ari izan dira jo eta ke. Gure lan-baldintzak, pribilegioa baino, lan-merkatuaren prekarizazio orokorraren aitzindari dira.

Hego Euskal Herrian milaka lanpostu suntsitu dira zerbitzu publikoetan: osasunean, hezkuntzan, toki-, foru- eta autonomia-administrazioetan, justizian, enpresa publikoetan (komunikabide publikoak, garraioa...). Gure arduradun politikoez gure herriko EEERik handiena gauzatu dute azken bost urteotan: 10.000tik gora lanpostu publiko suntsitu dira. Horrekin batera, behin-behinekotasunaren tasa batez besteko tasaren oso gainera dago. Sektore publikoko 3 langiletik 1ek aldi baterako kontratua du. Zenbait administrazioetan behin-behinekotasuna %50etik gora dago. Administrazioan enplegu segurua izatearen "pribilegioa" gezur handi bat da, baina oso komenigarria, gizartea herri-langileen aurka jartzeko.

Azpikontatazio eta pribatizazioen politikak benetako administrazio paralelo bat izatera eraman gaitu. Zenbait administrazioetan gehiago dira azpikontraten bitartez lan egiten dutenak, zuzenean lan egiten dutenak baino. Politika horren xedea zerbitzu publikoa argaltzea da, eta etekin pribatuak sustatzea, enplegu publikoa prekarizatzearen kontura (kalitate gutxiagoko zerbitzua, lanaldi partzialeko kontratuak, gehien-gehienak emakumeentzakoak).

2.- ZER GERTATZEN DA UDAL ETA FORU ADMINISTRAZIOAN?

Prentsaurreko honetan, publiko egin nahi dugu ELAK egin duen ikerketa. Ikerketa horrek adierazten du EAEko udaletxe, Foru Aldundi eta enpresa publikoetan egoera goian azaldutakoa dela eta baita azaldu nahi dugu egoera honi buelta emateko gure Alternatiba.

Enplegu suntsiketa eta prekarietatea ez da Madrilen erabakitzen, gure erakundeetan egunetik egunera erabakitzen da.

Udaletan, foru-aldundietan eta sektorea osatzen duten ente publikoetan egoera ez da bestelakoa. Krisia aitzakia ederra izan da gure agintarientzat, eta esparru honetan ere enplegu publiko ugari suntsitu da, zerbitzuak pribatizatuz eta langile ezberdinen lan-baldintzak prekarizatuz.

Udal eta Foru Administrazioan suntsituriko enplegua azken 4 urteotan: 3.400 lanpostu, enplegu osoaren %10etik gora.

Gastua gelditzeko beharra eta murrizketak Madrilen erabakitzen direla argudiatuz gure agintariek milaka lanpostu suntsitu dituzte toki- eta foru-administrazioetan, Ogasun eta Administrazio Publikoen Ministerioaren datuen arabera. Izan ere, EAEko udal eta foru-erakundeetan 3.400 lanpostu suntsitu dira azken lau urteotan.

	2011 urtarrilak 1	2015 urtarrilak 1	Diferentzia
ARABA	7.437	6.446	-991 (-%13,33)
BIZKAIA	13.987	12.236	-1.751 (-%12,51)
GIPUZKOA	9.821	9.163	-658 (-%6,7)
EAE	31.245	27.845	-3.400 (-%10,8)

Enplegua suntsitzeko, hainbat formula erabili dira: plazak amortizatuz, postu hutsak bete gabe utziz, egitura-postuetan iruzurrezko kontratuak edo bitarteko kontratuak erabiliz, bajaran dauden langileak ez ordeztuz.

Bizkaiko Foru Aldundian 255 lanpostu bete gabe (%8,5).

Donostiako udaletxean 103 lanpostu bete gabe (%7,5).

Gure agintariek diote, krisia eta guzti, funtsezko zerbitzu publikoak eskaintzen dizkietela herritarrei modu duin eta unibertsalean. ELAtik diogu hori gezur handi bat dela, ezinezkoa dela zerbitzu horiek berak herritarrei bermatzea, 3.400 lanpostu gutxiagorekin. EAEko enplegu publikoaren tasa Europako Batasunekoaren erdia da, eta gizarte-babesean egiten dugun inbertsioa BPGaren %19koa da, EBeko batez bestekotik 8 puntu txikiagoa, 5.400 milioi euro gutxiago inbertitzen dugu gizarte-babesean.

Enplegu segurua izatearen “pribilegioa”: 3 langiletik 1 bitartekoa / behin-behinekoa da.

UDALHITZ Akordio Erregulatzaileak eta EBEPak bitartekotasuna %7ra mugatzen bada ere akordioaren eraginpeko erakundeetan, errealitatea oso bestelakoa da. Gaur egun esparru horretako bitartekotasun-tasa %34 baino handiagoa da. Bestela esanda, 3 langiletik batek bitarteko kontratua du, eta datu hori handiagoa da sektore pribatuan dagoena baino. Zenbait arlotan bitartekotasuna are handiagoa da, eta %50 ere gainditzera heldu da. Bitarteko langile horiek, oso portzentaje altuan, erakundeko ohiko eginkizunak egiten dituzte, langile finkoek egin beharko lituzketenak. Bitarteko langile horien kontratazioa, beraz, lege-iruzurrean egina izan da.

Gure agintariak bitartekotasunaz baliatzen dira, lehen urrats moduan, lanpostu hori suntsitzeko, eta zerbitzu hori pribatizatzeke. Tresna ere bada herri-langilea kasuan kasuko agintariaren

aginduetara azpiratzeko, eta langile-kidegoaren antolatze- eta mobilizatzeko-ahalmena ahultzeko. Baliagarria da, baita ere, bi kidegoen (finkoak eta bitartekoak) arteko tirabirak sortzeko, eta batzuetan lortu ere lortzen dute.

Hemen udaletxeetan dagoen behin behinekotasun tasaren datu batzuk:

ARABA		BIZKAIA		GIPUZKOA	
Instituzioa	Behin behinekotasuna	Instituzioa	Behin behinekotasuna	Instituzioa	Behin behinekotasuna
GASTEIZ	%44,3	BFA + IFAS	%27,5	GFA	%32,5
DIPU ARABA		BILBO	%16,7	DONOSTIA	%32,6
LAUDIO		DURANGO	%44,6	HONDARRIBIA	%46
		BERMEO	%53,1	ERRETERIA	%36,1
		SANTURTZI	%35	EIBAR	%30,63
		GETXO	%31,65	AZPEITIA	%47,6
		ERMUA	%42,9	LASARTE	%55,7

Gehiago dira langile azpikontratatuak, finkoak baino, udal eta foru administrazioan.

Herri-langile azpikontratatuak 40.000tik gorakoak dira

Azpikontrazioaren eta pribatizazioaren alde gure agintariek egindako apustuak administrazio paralelo bat izatera eramán gaitu, bai toki-administrazioan, bai foru-esparrukoan; zeren, gaur egun, 40.000 langile baino gehiago dabilta lanean azpikontraten bitartez. Horrek argi eta garbi erakusten digu zein izan den gure agintarien apustua: pribatizatzea, zerbitzu publikoez baliatzea negozioa egiteko, eta udaletan bezero-sare bat sortzea. Zerbitzu publikoaren pribatizazioa edo azpikontrazioa bertako langileen lan-baldintzen kontura egiten da, baldintza txarragoak eta prekarioagoak ezarriz.

ELAren iritziz, aipaturiko datuek argiro erakusten dute gure agintariek ez dutela sinesten arlo publikoan, zerbitzu hori gastu moduan ikusten dutela, eta kosta ahala kosta merkatu behar dela, herri-langileen baldintzak prekarizatzearen trukean. Baina, batzuetan, eta datuei begiratu besterik ez dago, ez da merkeagoa zerbitzua azpikontratatzeko; badaude beste arrazoi batzuk, eta beste interes batzuk, gure agintariek azpikontrazioaren alde egin dezaten, eta administrazio paralelo bat betiko gera dadin.

Pribatizazioaren bidez plantillen bikoiztasuna ere bilatzen dute —zuzenekoak eta zeharkako azpikontratatuak—, horrela kidegoaren antolatze- eta mobilizatzeko-ahalmena ahulduz geratzen da, eta langileek ezin dute errebindikatu baldintza duinik zerbitzu publikoak behar bezala eskaini ahal izateko.

Halaber, bilatzen dute, eta zenbaitetan lortu ere lortzen dute plantillako langileak azpikontratatuén aurka asaldatzea, eta hortik onuraduna pribatizazioaren alde dagoena izaten da.

Datuak ezin argiagoak dira:

BILBO: 3200 langile azpikontratatuak, eta zuzenak 2350.

GASTEIZ: 2000 langile azpikontratatuak, eta zuzenak 2850.

DONOSTIA: 2000 langile azpikontratatuak, eta zuzenak 1300

BARAKALDO: 900etik gora langile azpikontratatuak, eta zuzenak 600.

LEIOA: 200 langile azpikontratatuak, eta zuzenak 175.

IRUN: 385 langile azpikontratatuak, eta zuzenak 425.

ARRASATE: 237 langile azpikontratatuak, eta zuzenak 240.

Krisiaren eta Madrilgo neurrien aitzakiarekin: negoziazio kolektiborako eskubiderik ez, lan-baldintzen gainbehera, sinaturiko akordioak bete gabe utzi, alde bakarretik erabakitzea, eta prekarietate handiagoa herri-langile azpikontratatuentzat.

Gure agintariek, krisiaren eta Madrilgo aginduen aitzakiaz, sistematikoki utzi dituzte bete gabe akordio sinatuak, eta alde bakarretik okertu dituzte herri-langileen lan-baldintzak. Lehenago ere aipatu dugunez, azken urteotan etengabe errepikatu diren gertaerak hauek izan dira: enplegu-suntsipena, eroste-ahalmenaren galera, ordezkapenik ez egitea, lan-kargak handitzea, eta herri-langile azpikontratatuaren prekarietatea areagotzea. Mobilizazioaren eta interpelazioaren bidetik bakarrik lortu dugu murrizketa politika hauetako asko gelditu ahal izatea: 35 orduko lan jarduna mantentzen dugu eta udal eta Foru administrazioako langileen %95ak 2012an kendutako aparteko ordainsaria berreskuratu du jada, horrela galdutako erosahalmenaren zati bat berreskuratuz.

Batetik, Euskal Enplegu Publikoaren Legearen Proiektua, eta bestetik, LHE/ILP ez onartzea, norabide beretik doazen bi erabaki dira: prekarietatea areagotzea eta legeztatzea.

3.- GURE ERRONKA, GURE ALTERNATIBA

Egoera horri buelta eman behar zaio, hor daude jokoan enplegua, sektoreko lan-baldintza duinak, eta erakunde horietako zerbitzu publikoen geroa bera ere: zerbitzu publiko hori herritarrei bermatzea unibertsaltasunez, berdintasunez, objektibotasunez, inpartzialtasunez eta independentziaz ekimen pribatuaren eta alderdien interesekiko.

Horretarako, ELAren aldetik hainbat frontetan borrokatuko dugu, zerbitzu publikoei tinko eusteko neurriak herri-erakundeei galdatuz.

1.- BORROKA EGIN, ENPLEGU PUBLIKOA SORTZEKO.

- Azken urteotan suntsituriko enplegua berreskuratu (3.400 lanpostutik gora).
- Lanpostu huts guztiak bete. Bajan dauden langileak, amatasunak eta abar ordeztu.
- Enplegu publiko berria sortu.

2.- BITARTEKOTASUNA / BEHIN BEHINEKOTASUNA EZABATU.

- Bitartekotasuna %7ra mugatu (Udalhitz betez).
- Urtebete baino denbora luzeagoko langileak mugagabe bihurtu.
- Enplegua egonkortu.

3.- PRIBATIZAZIO GEHIAGORIK EZ, ETA HERRI-LANGILE AZPIKONTRATATUEN LAN-BALDINTZAK DUINAGO BIHURTU.

- Lan-baldintzak parekatzeko prozesuak abiarazi, eta baita publikifikatzeko prozesuak ere,

enplegua beti ere mantenduz.

4.- NEGOZIAZIO KOLEKTIBORAKO ESKUBIDEA BERRRESKURATU, ETA BAITA GALDUTAKO EROSTE-AHALMENA ETA ESKUBIDEAK ERE.

5.- ZERBITZU PUBLIKOAK PREKARIZATZEN DITUZTEN ETA BITARTEKOTASUNA UGALTZEN DITUZTEN LEGE-PROIEKTUAK GELDIARAZI (Enplegu Publikoaren Legea, Suhiltzaileen Legea...).

6.- ELAK AURKEZTURIKO LHE ONARTARAZTEKO BORROKA EGIN.

Alternatibak egon badaude, borondate-kontua da.

Gehienetan erakundeetako arduradunek legeak, gogokoak izan edo ez izan, betetzera beharturik daudela esaten badigute ere, egia esan behar badugu, prekarietatea hemen, gure erakundeetan, egunetik egunera erabakitzen dela esan behar dugu; ez da zilegitasun-kontua, borondate politikoarena baizik. ELAk, murrizketen kasuan hainbestetan esan duen bezala, oraingo honetan berriz ere aldarrikatuko du alternatibak badaudela, eta borondate-kontua dela. Sarri askotan erreibindikatu, borrokatu eta lortu dugun bezala, beste era bateko politikak egin daitezke. Langileen eta herritar guztien aldeko politikak egin daitezke. Horregatik ELAn ozenki esaten dugu guk baditugula alternatibak, gure toki- eta foru-erakundeetan enplegu egonkorra, duina eta kalitatezkoa sor daitekeela.